

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [MACIEJ SZPUNAR]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 3. februārī¹

Lieta C-5/14

**Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH
pret
Hauptzollamt Osnabrück**

(Finanzgericht Hamburg (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts nodoklis par kodoldegvielu — Atbilstība valsts konstitūcijai un Savienības tiesībām — Direktīva 2003/96/EK — 2. un 14. pants — Direktīva 2008/118/EK — 1. pants — LESD 107. pants — EAEKL 93., 191. un 192. pants

Ievads

1. Vai Savienības tiesībām ir pretrunā, ka dalībvalsts ievieš nodokli par to, ka atomelektrostaciju apsaimniekotāji izmanto skaldāmos materiālus? Tāds būtībā ir jautājums, ko mums iesniegusi *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgas Finanšu tiesa, Vācija).
2. Šim jautājumam ir vairākas daļas. Proti, tas attiecas uz LESD noteikumiem, EAEKL noteikumiem, kā arī uz attiecībām starp šiem abiem līgumiem. Tāpat būs jāanalizē akcīzes nodokļa par energoproduktiem un elektroenerģiju harmonizētā sistēma.
3. Visbeidzot, vai precīzāk – pat pirms turpmākas analīzes – būs jāizvērtē problēma saistībā ar attiecībām starp prejudiciālā nolēmuma tiesvedību un atbilstības konstitūcijai pārbaudes procedūrām dalībvalstīs.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

4. LESD 107. un 267. pants, kā arī EAEKL 93., 191. un 192. pants ir primāro tiesību normas, kas ir atbilstošās tiesību normas šajā lietā. Tās ir pietiekami zināmas, lai netiktu citētas.

¹ — Oriģinālvaloda – franču.

5. Akcīzes nodokļa par energoproduktiem un elektroenerģiju harmonizētā sistēma savukārt ir balstīta uz Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvu 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK², un Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvu 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai³. Ar pirmo minēto direktīvu ir izveidoti akcīzes nodokļa sistēmas vispārīgie noteikumi, bet otrajā minētajā direktīvā konkrētāk ir reglamentēta nodokļa uzlikšana energoproduktiem un elektroenerģijai.

6. Direktīvas 2003/96 1. un 2. pantā ir noteikts:

“1. pants

Dalībvalstis uzliek nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai saskaņā ar šo direktīvu.

2. pants

1. Šajā direktīvā termins “energoprodukti” attiecas uz produktiem, kuri:

- a) atbilst KN kodiem 1507 līdz 1518, ja šos produktus paredzēts izmantot par kurināmo vai motordegvielu;
- b) atbilst KN kodiem 2701, 2702 un 2704 līdz 2715;
- c) atbilst KN kodiem 2901 līdz 2902;
- d) atbilst KN kodam 29051100, ja šie nav sintētiskas produkti un tos paredzēts izmantot par kurināmo vai motordegvielu;
- e) atbilst KN kodam 3403;
- f) atbilst KN kodam 3811;
- g) atbilst KN kodam 3817;
- h) atbilst KN kodam 38249099, ja šos produktus paredzēts izmantot par kurināmo vai motordegvielu.

2. Šī direktīva attiecas arī uz elektroenerģiju, kas atbilst KN kodam 2716.

3. Ja energoprodukti tiek paredzēti izmantošanai, piedāvāti tirdzniecībā vai izmantoti par motordegvielu vai kurināmo, tiem energoproduktiem, kuriem nodokļa līmenis nav noteikts šajā direktīvā, nodokli uzliek atbilstoši to izmantošanai pēc ekvivalenta kurināmā vai motordegvielas likmes.

Papildus 1. punktā noteiktajiem ar nodokli apliekamajiem produktiem jebkuram produktam, kas tiek paredzēts lietošanai, piedāvāts tirdzniecībā vai izmantots par motordegvielu vai par piedevu vai apjoma palielinātāju motordegvielai, uzliek nodokli pēc ekvivalentas motordegvielas likmes.

2 — OV 2009, L 9, 12. lpp.

3 — OV L 283, 51. lpp.

Papildus 1. punktā noteiktajiem ar nodokli apliekamajiem produktiem jebkuram citam ogļūdeņradim, izņemot kūdru, kas tiek paredzēts lietošanai, piedāvāts tirdzniecībā vai izmantots par kurināmo, uzliek nodokli pēc ekvivalenta enerģijas produkta likmes.

[..]”

7. Atbilstoši Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam:

“Papildus Direktīvā 92/12/EEK noteiktajiem vispārējiem noteikumiem, kas regulē ar nodokli apliekamo produktu neapliekamu izmantošanu, un neskarot citus Kopienas noteikumus, dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kurus tās nosaka, lai nodrošinātu pareizu un tūlītēju šo atbrīvojumu piemērošanu un nepieļautu nekādu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu vai ļaunprātīgu izmantošanu, atbrīvo no nodokļiem šādus produktus:

- a) energoproduktus vai elektroenerģiju, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, vai elektroenerģiju, ko izmanto, lai saglabātu spēju ražot elektroenerģiju. Tomēr, ņemot vērā vides politiku, dalībvalstis var uzlikt šiem produktiem nodokļus, ņemot vērā šajā direktīvā noteiktos minimālos nodokļu līmeņus. [..]”

8. Direktīvas 2008/118 1. pantā ir paredzēts:

“1. Šī direktīva nosaka vispārēju režīmu attiecībā uz akcīzes nodokli, ko tieši vai netieši uzliek šādu preču patēriņam (turpmāk “akcīzes preces”):

- a) energoprodukti un elektroenerģija, uz ko attiecas Direktīva 2003/96/EK;

[..]

2. Dalībvalstis īpašos nolūkos var akcīzes precēm papildus piemērot netiešos nodokļus, ja tie nodokļa bāzes noteikšanas, nodokļa aprēķināšanas, nodokļa uzlikšanas iespējas un nodokļa pārraudzības ziņā, izņemot noteikumus par atbrīvojumu no nodokļiem, atbilst Kopienas noteikumiem, ko piemēro akcīzes nodoklim vai pievienotās vērtības nodoklim.

3. Dalībvalstis var uzlikt nodokļus:

- a) ražojumiem, kas nav akcīzes preces;

[..]

Tomēr tādu nodokļu uzlikšana tirdzniecībā starp dalībvalstīm nedrīkst radīt ar robežšķērsošanu saistītas formalitātes.”

Vācijas tiesības

9. Attiecīgais nodoklis pamatlietā tika ieviests atbilstoši 2010. gada 8. decembra Likumam par kodoldegvielas nodokli (*Kernbrennstoffsteuergesetz*, turpmāk tekstā – “*KernbrStG*”)⁴. Atbilstoši šim likumam kodoldegvielai, ko izmanto rūpnieciskās elektroenerģijas ražošanai, piemēro kodoldegvielas nodokli. Ar kodoldegvielu saprot plutoniju-239 un plutoniju-241, kā arī urānu-233 un urānu-235.

4 — BGBl. 2010 I, 1804. lpp.

Nodokļa likme par šā kurināmā gramu ir noteikta EUR 145 apmērā. Nodoklis ir jāmaksā, ja kurināmais tiek izmantots pirmo reizi kodolreaktorā un ja tiek uzsākta ķēdes reakcija. Perona, kurai ir jāmaksā nodoklis, ir elektroenerģijas ražošanas iekārtu, kurās tiek saskaldīti skaldāmie materiāli (atomelektrostacijas), apsaimniekotājs.

Pamatlietas fakti, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

10. *Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH*, atbilstoši Vācijas tiesībām reģistrēta sabiedrība, ir atomelektrostacijas Lingenā (Vācija) apsaimniekotāja. 2011. gada 13. jūlija nodokļu deklarācijā tā ir deklarējusi summu EUR 154 117 745 apmērā kā kodoldegvielas nodokli par kurināmo, kas izmantots tās reaktoros šā paša gada jūnijā. Vienlaikus tā ir cēlusi prasību iesniedzējtiesā pret kompetento nodokļu iestādi – *Hauptzollamt Osnabrück* [Osnabriskas Galveno muitas pārvaldi], lai apstrīdētu minētā nodokļa likumību no Savienības tiesību viedokļa.

11. Vienlaikus notiekošā tiesvedībā, kurā bija iesaistīts citas atomelektrostacijas apsaimniekotājs, iesniedzējtiesa ir vērsusies *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) ar jautājumu par *KernbrStG* atbilstību konstitūcijai. Atbilstoši pieejamajai informācijai šī tiesvedība joprojām noris.

12. Šādos apstākļos *Finanzgericht Hamburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai saskaņā ar LESD 267. panta otro teikumu, lasot to kopā ar pirmā teikuma b) apakšpunktu, dalībvalsts tiesa var iesniegt Eiropas Savienības Tiesai jautājumus, kas tai saistībā ar valsts likuma tiesiskumu tiek uzdoti par Savienības tiesību interpretāciju, arī tad, ja tiesai, pirmkārt, ir ne tikai šaubas par likuma atbilstību Savienības tiesībām, bet arī, otrkārt, tā ir pārliecināta, ka valsts likums neatbilst valsts konstitūcijai, un tādēļ tā vienlaikus izskatāmā lietā jau ir vērsusies konstitucionālajā tiesā, kurai saskaņā ar valsts tiesībām vienīgajai ir tiesības lemt par likumu neatbilstību konstitūcijai, taču kuras lēmums vēl nav pieņemts?

Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši:

2) Vai Direktīvai 2008/118 un 2003/96, kas pieņemtas akcīzes nodokļa saskaņošanai un attiecas uz energoproduktiem un elektroenerģiju Savienībā, ir pretrunā tāda valsts nodokļa ieviešana, kas tiek uzlikts rūpnieciskā elektroenerģijas ražošanā izmantotai kodoldegvielai? Vai tas ir atkarīgs no tā, vai var tikt sagaidīts, ka valsts nodoklis ar elektroenerģijas cenas starpniecību var tikt pārlikts uz patērētāju, un kas šādā gadījumā ir jāsaprot ar “pārlikšanu”?

3) Vai uzņēmums var apstrīdēt nodokli, ko dalībvalsts ienākumu gūšanas nolūkā uzliek kodoldegvielas izmantošanai rūpnieciskā elektroenerģijas ražošanā, iebilstot, ka šāda nodokļa uzlikšana ir Savienības tiesībām neatbilstošs atbalsts LESD 107. panta izpratnē? Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, vai *KernbrStG*, saskaņā ar kuru ienākumu gūšanas nolūkā nodoklis tiek uzlikts tikai tādiem uzņēmumiem, kas, izmantojot kodoldegvielu, rūpnieciski ražo elektroenerģiju, ir valsts atbalsts LESD 107. panta izpratnē? Kādi apstākļi ir jāņem vērā, nosakot, vai citi uzņēmumi, kuriem netiek uzlikti līdzīgi nodokļi, ir salīdzināmā faktiskā un juridiskā situācijā?

4) Vai Vācijas akcīzes nodokļa kodoldegvielai uzlikšana ir pretrunā EAEKL tiesību normām?”

13. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesā tika saņemts 2014. gada 7. janvārī. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, Vācijas un Somijas valdības, kā arī Eiropas Komisija. Šie paši lietas dalībnieki tika pārstāvēti tiesas sēdē, kas notika 2014. gada 4. novembrī.

Analīze

14. Pirmais jautājums faktiski attiecas uz šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību. To izvērtēšu tādā pirmām kārtām – pirms jautājumu pēc būtības izskatīšanas kārtībā, kādā tie tikuši uzdoti.

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

15. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai tai ir tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, lai arī noris valsts process (šajā gadījumā to ir uzsākusi pati iesniedzējtiesa, bet tas nav būtiski) par valsts tiesību normu, kas ir attiecīgā individuālā akta pamatlietā pamatā, atbilstību konstitūcijai. Atbilstoši iesniedzējtiesas skaidrojumiem, ja *Bundesverfassungsgericht* atzītu *KernbrStG* par neatbilstošu konstitūcijai, neierobežojot sava nolēmuma sekas tikai attiecībā uz nākotni, strīdīgā nodokļu deklarācija pamatlietā automātiski tiktu atcelta, kā rezultātā tiktu izbeigta tiesvedība pamatlietā un prejudiciālie jautājumi zaudētu savu priekšmetu.

16. Uzreiz ir jānorāda, ka Tiesas izveidotās judikatūras gaismā nav nekādu šaubu par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību šajā lietā.

17. Protams, varētu iebilst, ka tādā situācijā kā pamatlietā prejudiciālajiem jautājumiem ir hipotētisks raksturs, jo to atbilstība ir atkarīga no valsts procesa par atbilstības konstitūcijai pārbaudi iznākuma. Ja valsts tiesību normas tiks atzītas par spēkā neesošām ar atpakaļejošu spēku, jautājums par Savienības tiesību interpretāciju vairs neradīsies. Tomēr tā nav Tiesas izvēlēta pieeja jautājumā par attiecībām starp prejudiciālā nolēmuma tiesvedību un valsts procesiem par atbilstības konstitūcijai pārbaudi.

18. Proti, pirmkārt, atbilstoši Tiesas judikatūrai, pat ja būtu labi, ja valsts iekšējie tiesību jautājumi būtu atrisināti brīdī, kad Tiesai tiek nosūtīts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, valsts tiesām ir plašāka iespēja vērsties Tiesā, ja tās uzskata, ka to izskatāmajā lietā ir radušies jautājumi, kas iekļauj Savienības tiesību, kas ir vajadzīgas to nolēmumu pieņemšanai, interpretāciju vai spēkā esamības vērtējumu⁵.

19. Tādējādi valsts tiesai, kura izskata strīdu saistībā ar Savienības tiesībām un uzskata, ka valsts tiesību norma ne tikai ir pretrunā Savienības tiesībām, bet arī neatbilst konstitūcijai, nav liegtas tiesības vai tā netiek atbrīvota no pienākuma atbilstoši LESD 267. pantam uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, pamatojoties uz to, ka jautājums par valsts tiesību normas neatbilstību konstitūcijai ir obligāti jāiesniedz konstitucionālajā tiesā. Proti, Savienības tiesību efektivitāte tiktu apdraudēta, ja obligātas vērsšanās konstitucionālajā tiesā dēļ valsts tiesa, kura izskata strīdu saistībā ar Savienības tiesībām, tiktu kavēta iestētot tai ar LESD 267. pantu piešķirtās tiesības uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, lai varētu spriest par to, vai valsts tiesību norma atbilst Savienības tiesībām⁶.

20. Otrkārt, tāpat saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 267. pantā noteiktās tiesvedības ietvaros tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt gan to, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu pieņemt nolēmumu, gan to, cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tiesa var

5 — It īpaši skat. spriedumus *Melki un Abdeli* (C-188/10 un C-189/10, EU:C:2010:363, 41. punkts), kā arī *A* (C-112/13, EU:C:2014:2195, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

6 — It īpaši skat. spriedumus *Melki un Abdeli* (EU:C:2010:363, 45. punkts), kā arī *A* (EU:C:2014:2195, 38. punkts).

atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo ziņu par faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem⁷.

21. Tomēr, manuprāt, tā tas nav šajā lietā. Man šķiet, ka nav nekādu šaubu par saistību starp uzdotajiem jautājumiem un pamatlietas faktisko situāciju, kā arī par iesniedzējtiesas iesniegtās informācijas pietiekamību.

22. Attiecībā uz izvirzītās problēmas hipotētisko raksturu, ņemot vērā vienlaikus norisošā procesa par atbilstības konstitūcijai pārbaudi neskaidro iznākumu – gan attiecībā uz konstitucionālās tiesas nolēmuma virzienu, gan uz šā nolēmuma iedarbību laikā –, ir skaidrs, ka prejudiciālie jautājumi nav kvalificējami par hipotētiskiem tikai tādēļ, ka šāds process pastāv. Ir acīmredzams, ka vairāku notikumu rezultātā tiesvedība pamatlietā var tikt izbeigta, pirms Tiesa izskatīs lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, vispirms jau – tīri prozaiski – ja prasības pieteikums tiks atsaukts. Šo iespējamo, bet nenoteikto notikumu vidū ir valsts konstitucionālās tiesas nolēmums, ar kuru valsts tiesību normas, kas ir strīda priekšmeta pamatā, tiek atzītas par neatbilstošām konstitūcijai. Šādā gadījumā iesniedzējtiesai ir jārikojas atbilstoši šāda notikuma sekām un, konkrētāk, ir jāsecina, ka vai nu ir jāuztur tās lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, vai tas jāgroza, vai arī tas jāatsauc⁸. Tomēr nekādā gadījumā šāda notikuma iespējamība, lai arī tā varbūtība ir lielāka tādēļ, ka ir uzsākts process par atbilstības konstitūcijai pārbaudi, nav pietiekama, lai konstatētu, ka uzdotie jautājumi ir hipotētiski.

23. Šajā ziņā vēl būtu jāvērsies iesniedzējtiesas uzmanība uz to, kādi noteikumi ir jāievēro, vērsoties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri ir norādīti Tiesas Reglamenta, kurš stājies spēkā 2012. gada 1. novembrī, 100. pantā. Atbilstoši šai tiesību normai lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atsaukšana var tikt ņemta vērā līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām tiks paziņots sprieduma pasludināšanas datums.

24. Visbeidzot, treškārt, Tiesai tāpat ir bijusi iespēja konstatēt, ka prejudiciāla nolēmuma tiesvedībai un valsts procesam par atbilstības konstitūcijai pārbaudi ir atšķirīgi priekšmeti un tiesiskās sekas. Ja konstitucionālā tiesa atzīst, ka valsts tiesību norma neatbilst konstitūcijai, parasti šī tiesību norma tiek svītrotā no tiesību sistēmas. Atkarībā no valsts sistēmas šīs svītrošanas sekas var būt *ex nunc* vai *ex tunc*, un pat no brīža, ko norāda pati konstitucionālā tiesa. Ja konstitucionālajā tiesā vērsas valsts tiesā norisošas konkrētas tiesvedības ietvaros, var izrādīties, ka attiecīgā tiesību norma, kaut arī atzīta par spēkā neesošu, ir piemērojama daļā, kas ir atbilstības konstitūcijai pārbaudes pamatā. Situācija ir pilnīgi atšķirīga prejudiciālā nolēmuma tiesvedības gadījumā. Atbilstoši Tiesas formulējumam kolīzija starp valsts likuma normu un tieši piemērojamu Līguma normu (kuru konstatējusi iesniedzējtiesa pēc tam, kad Tiesa ir pasludinājusi spriedumu, sniedzot atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem) tiek novērsta, valsts tiesai piemērojot Savienības tiesības, vajadzības gadījumā nepiemērojot pretrunā esošu valsts tiesību normu, nevis konstatējot, ka valsts tiesību norma nav spēkā, jo katras dalībvalsts iestādēm un tiesām ir savas šādas pilnvaras⁹.

25. Ir jāpiebilst – pat ja tas neietekmē atbildi uz prejudiciālo jautājumu –, ka pamatlietā atbilstoši iesniedzējtiesas iesniegtajai informācijai vērsšanās konstitucionālajā tiesā ir saistīta ar iespējamo iekšējo kompetences noteikumu pārkāpumu un tātad jautājumu, kas atšķiras no jautājuma par *KernbrStG* iespējamo nesaderību ar iepriekš minētajām Savienības tiesību normām.

7 — Saistībā ar to pašu tiesību normu atzīšanu par neatbilstošām konstitūcijai kā tās, uz kurām attiecas lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, it īpaši skat. spriedumu *Filipiak* (C-314/08, EU:C:2009:719, 40.–42. punkts).

8 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Cartesio* (C-210/06, EU:C:2008:723, 96. punkts) un rīkojumu *Nationale Loterij* (C-525/06, EU:C:2009:179, 11. punkts). Skat. arī lēmumu valsts tiesām saistībā ar prejudiciālās tiesvedības ierosināšanu (OV 2012, C 338, 1. lpp.) 30. punktu.

9 — Skat. spriedumu *Filipiak* (EU:C:2009:719, 82. punkts).

26. Tādējādi piedāvāju Tiesai atbildēt uz pirmo jautājumu, ka valsts tiesai ir tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, piemērojot LESD 267. pantu, lai arī noris valsts process par valsts tiesību normu, kas ir attiecīgā individuālā akta pamatlietā pamatā, atbilstības konstitūcijai pārbaudi.

Par otro prejudiciālo jautājumu

27. Ar savu otro prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai strīdīgais nodoklis pamatlietā ir pretrunā Direktīvām 2003/96 un 2008/118. Turklāt ar to tiek mēģināts noskaidrot, vai tas, ka ir vai nav iespējas pārliecināt šo nodokli uz elektroenerģijas patērētāju, ietekmē atbildi uz šo jautājumu.

28. Prejudiciālā jautājuma tekstā iesniedzējtiesa neprecizē, kādas ir Direktīvu 2003/96 un 2008/118 tiesību normas, kas, iespējams, varētu būt šķērslis strīdīgā nodokļa pastāvēšanai. Tomēr no lēmuma par prejudiciālo jautājumu uzdošanu izriet, ka konkrētāk runa ir, pirmkārt, par to, vai uz kodoldegvielu attiecas Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais izņēmums, un, otrkārt, par to, vai strīdīgo nodokli var uzskatīt par tādu, kas netieši attiecas uz elektroenerģiju, un tādēļ tas, iespējams, nav saderīgs ar Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktu. Iespējas pārliecināt strīdīgo nodokli iespējamā iedarbība ir šā otrā problēmjaucājuma daļa.

29. Tādējādi šis otrais prejudiciālais jautājums ir iedalāms divās daļās, kuras es analizēšu atsevišķi.

Par Direktīvu 2003/96

– Ievada piezīmes par Direktīvas 2003/96 piemērojamību kodoldegvielai

30. Kodoldegviela ietilpst jomā, uz kuru attiecas EAEK līgums¹⁰. Līdz ar to ir jājautā, vai ar atvasinātajām tiesību normām, kas tikušas pieņemtas, pamatojoties uz EK līgumu¹¹, var reglamentēt šāda produkta aplikšanu ar nodokli. Noraidošas atbildes gadījumā otrā jautājuma pirmās daļas analīzei nebūtu priekšmeta.

31. Kad tika pieņemta Direktīva 2003/96, attiecības starp EK līgumu un EAEK līgumu reglamentēja EK līguma 305. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru “[EK līgums] neparedz atkāpes no [EAEK līguma]”¹². Tomēr šis noteikums, kurā EAEK līgumam un EK līgumam tiek piešķirta vienāda juridiskā vērtība, manuprāt, neatrisina jautājumu par EK līguma atvasināto tiesību normu piemērojamību jomā, uz ko attiecas EAEK līgums. Šajā jautājumā var tikt izmantotas divas pieejas¹³.

32. Pirmā būtu uzskatīt, ka abas Kopienas ir absolūti šķirtas un autonomas savās attiecīgajās jomās. Tiesību akti, kas pieņemti, pamatojoties uz EK līgumu, tādā gadījumā nebūtu piemērojami EAEK līguma jomā un otrādi. Tas apvienojumā ar kompetenču piešķiršanas principu nozīmētu, ka katrai likumdošanas darbībai kādas no līgumiem jomā būtu vajadzīgs juridiskais pamats šajā pašā līgumā. Tomēr EAEK līgums ir daudz mazāk attīstīts nekā EK līgums. Kā nozares līgums tas ne tikai uzreiz tika attiecināts tikai uz juridiskajiem instrumentiem, kas tā pieņemšanas laikā šķita vajadzīgi Eiropas kodolrūpniecības attīstībai (piemēram, nav paredzēta nekāda vispārīga kompetence valsts tiesību aktu saskaņošanai), bet atšķirībā no EK līguma tās piemērošanas joma nav tikusi būtiski paplašināta, pamatojoties uz turpmāk pieņemtajiem līgumiem par grozījumiem.

10 — Atbilstoši EAEK līguma terminoloģijai tie ir “īpaši skaldāmie materiāli”.

11 — Direktīva 2003/96 tika pieņemta, pirms Lisabonas līgums stājās spēkā. Tās juridiskais pamats ir EKL 93. pants (šobrīd LESD 113. pants).

12 — Šobrīd kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā analogiska tiesību norma ir iekļauta EAEK līguma 106.a panta 3. punktā. Šā paša panta 1. punktā vēl ir skaidri uzskaitīti LESD panti, kas ir piemērojami EAEK līgumam, bet tajā runa ir tikai par institucionālajiem noteikumiem.

13 — Skat. Cusack, T. F., “A Tale of Two Treaties: an Assessment of the Euratom Treaty in Relation to the EC Treaty”, *Common Market Law Review*, Nr. 40/2003, 117.-142. lpp. (it īpaši 127. lpp.).

33. Šis stingri “duālistiskas” pieejas izmantošana tātad radītu būtiskas problēmas brīdī, kad Eiropas tiesības attiektos uz dažādām jomām, piemēram, konkurenci, nodokļiem vai arī vidi, un kad no Eiropas likumdevēja ieviešanās nebūtu pamatoti izslēgt preces vai darbības, kas ietilpst EAEK līguma jomā.

34. Es dotu priekšroku otrajai pieejai – uzskatīt, ka EK līgumam atbilstoši tā vispārīgumam ir piemērošanas joma, kurā ietilpst visas preces, pakalpojumi un darbības, bet EAEK līgumā ir tikai noteikti konkrēti noteikumi, ja to prasa kodolrūpniecības īpašības. Tādējādi atvasināto tiesību akti, kas pieņemti, pamatojoties uz EK līgumu, varētu būt piemērojami precēm un darbībām, kas ietilpst EAEK līguma jomā, ja tajā nav noteikts citādi. Apzinot juridiskās problēmas, kas rodas, izmantojot šādu pieeju, bet, manuprāt, tās ir viegli pārvaramas un katrā ziņā neietekmē šo lietu.

35. Turklāt šķiet, ka šī pieeja ir pamatota judikatūrā. Atzinumā 1/94 Tiesa ir atzinusi, ka, “tā kā [EAEK] līgumā nav nevienas tiesību normas par ārējo tirdzniecību, nekas neliedz līgumus, kas noslēgti atbilstoši EK līguma 113. pantam, attiecināt uz [EAEK] preču starptautisko tirdzniecību”¹⁴. Attiecībā uz EAEK līgumu Tiesa ir nospriedusi, ka EEK līgums “[var] tikt piemērots precēm, uz kurām attiecas EAEK līgums, ja radītie jautājumi nav EAEK līguma noteikumu priekšmets”¹⁵. Manuprāt, tas ir pilnībā attiecināms uz EAEK līgumu. Nesen Tiesa patiešām EK līguma noteikuma piemērojamību EAEK līguma jomā ir saistījusi ar to, ka tā ir vispārīga Eiropas tiesību norma¹⁶. Tomēr man šķiet, ka situācija attiecīgajā lietā bija atšķirīga no situācijas pamatlietā. Pirmkārt, runa bija par EK līguma noteikumu tiešu piemērošanu EAEK līguma jomā, nevis par noteikšanu, vai atvasinātie tiesību akti, kas tikuši pieņemti, pamatojoties uz EK līgumu, var tikt piemēroti precēm, uz kurām attiecas EAEK līgums. Otrkārt, Tiesas atzinums, ka tik būtisks Eiropas tiesību sistēmas princips kā diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegums ir piemērojams EAEK līguma jomā, manuprāt, obligāti nenozīmē, ka tikai vispārīgie principi, kas noteikti EK līgumā, ir piemērojami situācijās, kuras reglamentē EAEK līgums.

36. Visbeidzot, pieeja, kurai dodu priekšroku, šķiet, tiek izmantota jau ilgu laiku iestāžu praksē. Proti, tiesību akti, kas pieņemti, tikai pamatojoties uz EK līgumu, piemēram, Direktīva 85/337/EEK¹⁷, Direktīva 98/34/EK¹⁸ vai – nodokļu jomā – arī Direktīva 2006/112/EK¹⁹, ir vienādi piemērojami precēm un darbībām, uz kurām attiecas EK līgums (šobrīd LESD) un EAEK līgums. Līdz ar to nesaskatu formālu šķērslī tam, lai Direktīvas 2003/96 tiesību normas teorētiski tāpat būtu piemērojamas kodoldegvielai.

– Direktīvas 2003/96 tieša piemērošana kodoldegvielai

37. Direktīvas 2003/96 1. pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums uzlikt nodokļus energoproduktiem un elektroenerģijai. Energoprodukti minētās direktīvas 2. panta 1. punktā ir definēti, izmantojot Kombinētās nomenklatūras kodus²⁰, kas attiecas uz vairākiem noteiktiem produktiem, kuri būtībā ir ogles, dabasgāze un naftas produkti, kā arī noteikti to izstrādājumi. Šā paša panta 2. punktā šim sarakstam ir pievienota elektroenerģija. Kodoldegviela *KernbrStG* izpratnē tātad nav uzskaitīto preču vidū.

14 — EU:C:1994:384, 24. punkts.

15 — Spriedums *Hopkins* u.c. (C-18/94, EU:C:1996:180, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).

16 — Spriedums *ČEZ* (C-115/08, EU:C:2009:660, 87.–91. punkts).

17 — Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīva par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.).

18 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīva, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 37. lpp.).

19 — Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīva par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 1. lpp.).

20 — Komisijas 2001. gada 6. augusta Regulas (EK) Nr. 2031/2001, ar ko groza I pielikumu Padomes Regulā (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 279, 1. lpp.), izpratnē.

38. Saskaņā ar Direktīvas 2003/96 2. panta 3. punkta otro un trešo daļu akcīzes nodoklis ir jāmaksā arī par visiem citiem produktiem, ko izmanto kā motordegvielu, kā arī visiem citiem ogļūdeņražiem, izņemot kūdru, ko izmanto kā kurināmo²¹.

39. Tādējādi Direktīvas 2003/96 2. pantā, norādot produktus, par kuriem ir jāmaksā akcīzes nodoklis, vienlaikus ir noteikta šīs direktīvas piemērošanas joma²².

40. Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts izņēmums no akcīzes nodokļa “energoproduktiem vai elektroenerģijai, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai”. Šajā lietā jautājums tādā ir par to, vai šis izņēmums attiecas arī uz kodoldegvielu. Es nedomāju, ka tā tas ir, šādu iemeslu dēļ.

41. Pirmkārt, Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts skaidri attiecas uz “energoproduktiem”. Šis termins ir precīzi definēts šīs direktīvas 2. panta 1. punktā ierobežotā un izsmelšā tādu produktu sarakstā, kas skaidri identificēti ar Kombinētās nomenklatūras kodiem. Līdz ar to šim terminam minētās direktīvas 14. pantā nevar būt no šajā 2. pantā sniegtās nozīmes atšķirīga nozīme. Proti, ja vien tas nav pretrunā juridiskajai loģikai, nevar uzskatīt, ka likumdevējs vienā tiesību aktā ir izmantojis vienu terminu ar divām atšķirīgām nozīmēm.

42. Tiesa, papildus Direktīvas 2003/96 2. panta 1. punktā uzskaitītajiem produktiem akcīzes nodoklis ir piemērojams arī citiem produktiem, ko izmanto kā motordegvielu, un citiem ogļūdeņražiem, ko izmanto kā kurināmo. Būtu loģiski, ja šīs pašas direktīvas 14. pantā paredzētie izņēmumi būtu piemērojami arī šīm divām produktu kategorijām, kas šajā gadījumā ir ogļūdeņraži, ko izmanto kā kurināmo elektroenerģijas ražošanai. Tomēr attiecīgā kodoldegviela šajā lietā nav ogļūdeņradis – proti, runa ir par konkrētiem plutonija un urāna izotopiem²³.

43. Otrkārt, kā jau norādīju šo secinājumu 32. punktā, Direktīvas 2003/96 piemērošanas joma ir noteikta tās 2. pantā. Līdz ar to tās 14. pants nevar būt piemērojams, pārsniedzot tās piemērošanas jomu, produktiem, uz kuriem tā neattiecas, attiecinot uz tiem atbrīvojumu no nodokļa, kas par tiem nav jāmaksā.

44. Manuprāt, tādā ir skaidrs, ka Direktīva 2003/96, it īpaši tās 14. panta 1. punkta a) apakšpunkts, nav piemērojama kodoldegvielai.

– Piemērošana pēc analogijas

45. Iesniedzējtiesa tāpat jautā par iespēju pēc analogijas piemērot kodoldegvielai Direktīvu 2003/96 vai vismaz tās 14. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Atzīstos, ka lāgā nesaprotu, kā to varētu īstenot. Minētajā tiesību normā ir paredzēts atbrīvojums no akcīzes nodokļa. Līdz ar to tā pat pēc analogijas nevar tikt piemērota produktiem, kuriem šis nodoklis nav piemērojams. Vispirms tad būtu jāpakļauj kodoldegviela Direktīvas 2003/96 sistēmai. Tomēr man šķiet pilnīgi nepieņemami pēc analogijas piemērot produktam nodokli, kas uz to neattiecas. Turklāt nepastāv nekāda spēkā esama analogija šajā ziņā starp kodoldegvielu un produktiem, kuriem ir piemērojams akcīzes nodoklis. Direktīvas 2003/96 mērķis ir nevis produktu, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai, aplikšana ar nodokli, bet to energoproduktu aplikšana ar nodokli, kas definēti šajā direktīvā, lai arī kur tos izmantotu. Tas, ka kodoldegviela nav iekļauta šajā tiesiskajā regulējumā, tādā nav juridisks robs, kas būtu jāaizpilda pēc analogijas.

21 — Direktīvas 2003/96 2. panta 3. punkta pirmajā daļā nav paplašināta to produktu virkne, kuriem piemērojams akcīzes nodoklis. Tā attiecas tikai uz nodokļa līmeņa noteikšanas metodi produktiem, kuriem šis līmenis nav noteikts minētajā direktīvā.

22 — Šo piemērošanas jomu tāpat ierobežo Direktīvas 2003/96 2. panta 4. punktā paredzētās atkāpes, kurām šajā lietā nav nozīmes.

23 — Turklāt, manuprāt, runa pat nav par kurināmo. Termins “kodoldegviela” ir vienkāršojums, jo patiesībā atomelektrostacijas darbība ir balstīta uz ķēdes reakciju, kas notiek pati par sevi, nevis uz produkta kurināšanu, kā tas ir “klasisko” elektrostaciju gadījumā.

46. Tāpat nevarētu ierosināt šajā lietā pēc analogijas piemērot Tiesas judikatūru, kas izriet no sprieduma *Braathens*²⁴. Tam ir šāds skaidrojums. Šajā spriedumā Tiesa, interpretējot Direktīvas 92/81/EEK²⁵, kas bija spēkā pirms Direktīvas 2003/96, tiesību normu par degvielas, ko izmanto gaisa satiksmē, atbrīvošanu no nodokļa (šobrīd Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta b) apakšpunkts), nosprieda, ka šāda atbrīvošana no nodokļa izslēdz ne tikai akcīzes nodokļa piemērošanu produktiem, kas ir atbrīvoti no nodokļa, bet arī citus valsts nodokļus, kas parasti var tikt piemēroti produktiem, par kuriem ir jāmaksā akcīzes nodoklis²⁶. Proti, Tiesa uzskata, ka, uzliekot šādus valsts nodokļus, Direktīvā 92/81 paredzētais atbrīvojums zaudētu savu iedarbību²⁷. Tādai pat valsts nodokļu izslēgšanai būtu jābūt piemērojamai energoproduktiem, ko izmanto, lai ražotu elektroenerģiju, un kas ir atbrīvoti no akcīzes nodokļa atbilstoši Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam. Tomēr, ja energoproduktiem, ko izmanto, lai ražotu elektroenerģiju, nevar uzlikt valsts nodokļus, tāpat pēc analogijas būtu jābūt arī citu tādu produktu gadījumā, kuri, lai arī nav energoprodukti Direktīvas 2003/96 izpratnē, tāpat tiek izmantoti, lai ražotu elektroenerģiju, piemēram, kodoldegvielas gadījumā.

47. Tomēr šis skaidrojums man šķiet kļūdainš. Direktīvas 2003/96 14. panta 1. punkta a) apakšpunktā nav ieviests nekāds vispārīgs princips par produktu, ko lieto, lai ražotu elektroenerģiju, atbrīvošanu no nodokļa. Ar šo direktīvu tiek ieviesta energoproduktu un elektroenerģijas saskaņota aplikšanas ar nodokli sistēma, un atbrīvojums no nodokļa energoproduktiem, ko lieto, lai ražotu elektroenerģiju, ir stingri iekļauts šajā sistēmā²⁸. Spriedums *Braathens* konkrēti attiecas uz produktu, kam piemērojama Direktīva 92/81 un kurš ir skaidri atbrīvots no nodokļa. Tā vienīgais mērķis ir nodrošināt šī atbrīvojuma no nodokļa efektivitāti, nevis paplašināt tā jomu. Ar plašāku interpretāciju tiktu pārkāpta Direktīvas 2003/96 piemērošanas joma, tiktu aizskarts tās saskaņošanas mērķis un netiktu ievērota dalībvalstu kompetence ieviest netiešus nodokļus ārpus saskaņotās jomas, kura atkārtoti ir tikusi apstiprināta Direktīvas 2008/118 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

48. Visbeidzot, uzskatu, ka nodoklis, kas ir piemērojams par to, ka atomelektrostacijās tiek izmantota kodoldegviela, neietilpst Direktīvas 2003/96 piemērošanas jomā un tādēļ šāda nodokļa piemērošana tai nav pretrunā.

Par Direktīvu 2008/118

49. Otrā jautājuma otrajā daļā iesniedzējtiesa jautā par to, vai strīdīgais nodoklis ir uzskatāms par netiešu nodokli par elektroenerģiju. Uzreiz ir jānorāda, ka, ja tas tā būtu, šis nodoklis būtu pretrunā Direktīvas 2008/118 noteikumiem, lasot tos kopā ar Direktīvu 2003/96. Tomēr es neuzskatu, ka šis nodoklis ir kvalificējams par netiešu nodokli par elektroenerģiju.

– Par iespēju ieviest papildu valsts nodokļus par produktiem, kuriem ir piemērojams akcīzes nodoklis

50. Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktā dalībvalstīm ir ļauts īpašos nolūkos akcīzes precēm (tostarp elektroenerģijai) papildus piemērot netiešos nodokļus, ja tie atbilst Eiropas Savienības nodokļu uzlikšanas noteikumiem, ko piemēro akcīzes nodoklim vai pievienotās vērtības nodoklim. Šie noteikumi tostarp attiecas uz nodokļa bāzes noteikšanu, nodokļa aprēķināšanu, tā uzlikšanas iespēju un pārraudzību.

24 — C-346/97, EU:C:1999:291.

25 — Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva par akcīzes nodokļu struktūru saskaņošanu attiecībā uz naftas produktiem (OV L 316, 12. lpp.).

26 — Šī iespēja izriet no Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkta (skat. arī šo secinājumu 51. punktu).

27 — Skat. spriedumu *Braathens* (EU:C:1999:291, 24. punkts).

28 — Skat. šo secinājumu 41.–44. punktu.

51. Iesniedzējtiesa uzskata, ka strīdīgais nodoklis pamatlietā nav ticis iekasēts īpašos nolūkos, jo tas tiek ieskaitīts valsts budžetā. Katrā ziņā nodokļa mērķa vērtējums ir valsts iestāžu un tiesu kompetencē, kurām tomēr ir jāņem vērā Tiesas judikatūrā noteiktie kritēriji, kas turklāt ir īpaši stingri²⁹. Ja valsts tiesa konstatē, ka attiecīgais nodoklis neatbilst šiem kritērijiem, tas nevar tikt uzskatīts par atbilstošu Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktam.

52. Attiecībā uz Savienības tiesībās piemērojamo nodokļa piemērošanas noteikumu ievērošanu šķiet, ka strīdīgais nodoklis pamatlietā neatbilst arī šim nosacījumam. Pamatlietā, protams, runa var būt tikai par noteikumiem akcīzes nodokļa jomā, jo strīdīgais nodoklis nekādi nav analogisks pievienotās vērtības nodoklim.

53. Protams, ir tiesa, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktā ir prasīts tikai ievērot Savienības tiesībās noteikto nodokļa uzlikšanas vispārējo sistēmu³⁰. Tomēr pat tās vispārējā sistēmā strīdīgais nodoklis man nešķiet atbilstošs noteikumiem, kas piemērojami akcīzes nodokļa par elektroenerģiju jomā.

54. Pirmkārt, tas būtiski atšķiras saistībā ar nodokļa bāzi. Tā akcīzes nodokļa gadījumā nodokļa bāzi veido pats ar akcīzes nodokli apliekamais produkts, proti, noteikts elektroenerģijas daudzums, bet attiecīgā nodokļa bāzi veido kodoldegviela, proti, ražošanas faktors, un tikai jauns aprēķins, iespējams, ļautu to sasaistīt ar noteiktu elektroenerģijas daudzumu.

55. Otrkārt, akcīzes nodoklis par elektroenerģiju ir jāmaksā tikai brīdī, kad tā tiek piegādāta patērētājiem³¹, bet strīdīgais nodoklis ir jāmaksā brīdī, kad kodoldegviela tiek izmantota reaktorā, proti, pat pirms elektroenerģijas ražošanas. Šī atšķirība ir ne tikai hronoloģiska, jo mainās arī persona, kurai ir jāmaksā nodoklis. Proti, akcīzes nodokļa gadījumā persona, kurai ir jāmaksā nodoklis, ir elektroenerģijas izplatītājs vai otrreizējais izplatītājs, bet attiecīgā nodokļa gadījumā tas ir ražotājs. Tas arī nozīmē, ka, ja elektroenerģija tiek eksportēta uz citu dalībvalsti, strīdīgais nodoklis tiek saņemts ražošanas valstī (Vācijā), bet akcīzes nodoklis par elektroenerģiju tiek saņemts patēriņa valstī³².

56. Visbeidzot, treškārt, strīdīgā nodokļa samaksas pārraudzība nozīmē, ka personai, kurai ir jāmaksā nodoklis, ir jāsaņem nodokļa deklarācija brīdī, kad notiek darbība, par kuru ir jāmaksā nodoklis. Tomēr no iepriekš minētās judikatūras³³ var secināt, ka Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punktā nav ļauts ieviest nodokļus, kas uzņēmējiem radītu citas formalitātes, nevis tās, kas ir paredzētas Savienības tiesiskajā regulējumā par akcīzes nodokli vai pievienotās vērtības nodokli.

57. Es tāpat uzskatu, ka, ja strīdīgais nodoklis pamatlietā būtu jāuzskata par netiešu nodokli par elektroenerģiju, tas neatbilstu Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkta nosacījumiem. Tomēr nedomāju, ka to par tādu varētu uzskatīt.

– Par strīdīgā nodokļa kvalificēšanu par netiešu nodokli par elektroenerģiju

58. Iesniedzējtiesa jautā par iespēju strīdīgo nodokli pamatlietā uzskatīt par netiešu nodokli par elektroenerģiju tādēļ, ka tas ir proporcionāls ar attiecīgā kodoldegvielas daudzuma palīdzību saražotajam elektroenerģijas daudzumam. Tomēr neuzskatu, ka šajā ziņā pietiek ar šo proporcionalitāti.

29 — Spriedums *Transportes Jordi Besora* (C-82/12, EU:C:2014:108, 27.–32. punkts).

30 — Spriedums *EKW un Wein & Co* (C-437/97, EU:C:2000:110, 47. punkts).

31 — Direktīvas 2003/96 21. panta 5. punkta pirmā daļa. Skat. arī spriedumu Komisija/Polija (C-475/07, EU:C:2009:86, 50. punkts).

32 — Spriedums Komisija/Polija (EU:C:2009:86, 56. punkts).

33 — Spriedums *EKW un Wein & Co* (EU:C:2000:110, 46. punkts).

59. Proti, lai varētu uzskatīt, ka nodoklis ir piemērojams noteiktam produktam, tam ir jābūt maksājamam par šā paša produkta patēriņu. Tas var notikt vai nu tieši³⁴, vai netieši – iekļaujot nodokli produkta cenā. Uz nodokļiem, kas tiek atskaitīti ražošanas stadijā, kā tas, iespējams, būtu strīdīgā nodokļa pamatlietā gadījumā, ja to uzskatītu par nodokli par elektroenerģiju, var attiekties tikai otrā situācija, jo tie ir piemērojami brīdī, kad ar nodokli apliktais produkts vēl neeksistē.

60. Strīdīgais nodoklis pamatlietā acīmredzami ir maksājums, kas ietilpst atomelektrostaciju ražošanas izmaksās. Šis izmaksas ir daļa no elektroenerģijas cenas, ko praktizē šīs stacijas. Tomēr man tas nešķiet pietiekami, lai attiecīgo nodokli uzskatītu par nodokli par elektroenerģiju. Proti, kā pamatoti ir norādījusi Komisija, šāda skaidrojuma dēļ visa veida nodokļi, ko maksā elektroenerģijas ražotāji, būtu jāuzskata par netiešajiem nodokļiem par elektroenerģiju, piemēram, uzņēmumu ienākuma nodoklis, kura bāze, proti, ar nodokli apliekamais ienākums, arī zināmā mērā ir proporcionāls saražotajam elektroenerģijas daudzumam³⁵.

61. Lai varētu uzskatīt, ka nodoklis, ko atskaita kā priekšnodokli (ražošanas stadijā), attiecas uz produkta patēriņu, nodokļa summai ir jābūt iekļautai tieši katra patēriņam nodotā daudzuma cenā tā, lai nodoklis būtu neitrāls attiecībā uz ražotāju vai izplatītāju, kurš kā nodokļa maksātājs ir tikai starpnieks starp patērētāju, kurš veic nodokļa maksājumu, un valsts kasi.

62. Tomēr man tas nešķiet iespējams tāda nodokļa gadījumā, ko iekasē tikai no dažiem elektroenerģijas ražotājiem. Elektroenerģija ir īpašs produkts, kas pastāv tikai spriedzes formā elektriskajā tīklā. Tīklīdz elektroenerģija ir saražota un ievadīta tīklā, vairs nav iespējams izšķirt, no kura ražotāja tā nāk. Ja ražotāja piemērotās tīklā laišanas cenas tātad zināmā mērā var atšķirties, tad piegādes patērētājiem cenā vairs nevar tikt atspoguļota šī atšķirība. Proti, patērētāji maksā vienotu cenu par elektroenerģiju no dažādiem ražotājiem. Līdz ar to nebūtu iespējams noteikt strīdīgā nodokļa summu, ko samaksājuši patērētāji par attiecīgās elektroenerģijas daudzumu. Tādēļ šis nodoklis nevar tikt kvalificēts par nodokli par elektroenerģiju.

63. Visbeidzot, attiecībā uz pēdējo otrajā jautājumā iesniedzējtiesas skarto problēmu noteicošais elements ir nevis iespēja *in abstracto* pārliecināties par nodokli uz patērētāju (un tātad to kvalificēt par netiešu nodokli), bet gan neiespējamība to pārliecināties konkrētajā elektroenerģijas tirgus gadījumā.

64. Līdz ar to strīdīgais nodoklis pamatlietā nav netiešs nodoklis par elektroenerģiju, un uz to tātad neattiecas Direktīvas 2008/118 1. panta 2. punkts. Faktiski runa ir par nodokli par produktu, kas nav akcīzes preces šā paša panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē, atbilstoši kuram tikai nedrīkst tikt ieviestas nekādas formalitātes, kas būtu saistītas ar robežu šķērsošanu. Tā kā strīdīgais nodoklis nerada šādas formalitātes, tas nav pretrunā Direktīvai 2008/118.

Atbilde uz otro jautājumu

65. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka uz otro jautājumu ir jāatbild, ka nodoklis, ko iekasē par kodoldegvielu par šā kurināmā lietošanu elektroenerģijas ražošanai, nav pretrunā Direktīvām 2003/96 un 2008/118.

34 — Tā tas bija attiecīgā nodokļa gadījumā lietā, kurā pasludināts spriedums *Braathens* (EU:C:1999:291). Runa bija par nodokli, kas pēc ar nodokli apliekamās preces patēriņa tika atskaitīts tieši no patērētāja, kurš tāpat bija šā nodokļa maksātājs. Turklāt tieši šo īpašību dēļ tiešas un nesaraujamas saiknes pastāvēšana, ko Tiesa konstatējusi minētajā lietā, starp ar nodokli apliekamā produkta patēriņu un darbību, par kuru ir jāmaksā nodoklis, man šķiet grūti piemērojama kā strīdīgā nodokļa pamatlietā kvalifikācijas kritērijs šajā lietā, kas attiecas uz nodokli, ko kā priekšnodokli atskaita no ražotāja.

35 — Lai arī atbilstoši klasiskajai tipoloģijai uzņēmuma ienākuma nodoklis patiešām ir tiešs nodoklis, ja to pārliet uz tādu produktu kā elektroenerģija, tas kļūst par netiešu nodokli. Tāda pat loģika ir piemērojama attiecīgajam nodoklim.

Par trešo prejudiciālo jautājumu

66. Ar savu trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vispirms jautā, vai strīdīgā nodokļa pamatlietā maksātājs varētu apstrīdēt šā nodokļa piemērošanu tādēļ, ka runa ir par ar iekšējo tirgu nesaderīgu valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Tad tā vēlas uzzināt, vai minētais nodoklis faktiski var tikt kvalificēts par valsts atbalstu. Neraugoties uz kārtību, kādā iesniedzējtiesa ir iesniegusi savus jautājumus, manuprāt, būtu jāsāk ar šā otrā punkta analīzi.

67. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru nodokļu pasākums var būt valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē³⁶. Tā tas ir gadījumā, ja minētais nodokļu pasākums tā saņēmējiem piešķir priekšrocības nodokļu jomā, atvieglojot maksājumus, kas parasti būtu jāveic no uzņēmuma budžeta. Turklāt šim pasākumam jābūt tādām, kas var radīt priekšrocību “konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai” salīdzinājumā ar citiem, kas, ņemot vērā šī režīma mērķi, faktiskā un juridiskā ziņā ir salīdzināmā situācijā³⁷. Izvērtējot šos pasākumus, selektīva priekšrocība tādā ir noteicošais kritērijs četru vienlaicīgi izpildāmo kritēriju, kas paredzēti šajā LESD noteikumā, vidū.

68. Nodokļu pasākumu gadījumā, pēc Tiesas domām, atskaites punkta noteikšanai ir būtiska nozīme, jo pat priekšrocības esamību var konstatēt tikai tad, ja to salīdzina ar “normālajiem” nodokļiem³⁸. Līdz ar to būtu jājautā par normālas nodokļu sistēmas pastāvēšanu, kurā pret citiem elektroenerģijas ražotājiem būtu nelabvēlīgāka attieksme salīdzinājumā ar atomelektrostacijām.

69. Netiek apstrīdēts, ka Vācijas tiesībās nepastāv vispārīga priekšnodokļu uzlikšanas par elektroenerģijas ražošanu sistēma. Tomēr zināmos apstākļos jauna nodokļa uzlikšana tikai to uzņēmumu daļai, kuri ir salīdzināmā situācijā, var radīt tādas pašas sekas kā atbrīvojums no jau pastāvoša nodokļa³⁹. Vai varētu tikt radīta vispārīga nodokļa uzlikšanas sistēma, kurā visiem elektroenerģijas ražotājiem vienādi tiktu piemērots nodoklis par viņu ražojumiem⁴⁰?

70. Elektroenerģijas īpašā iezīme ir spēja tikt saražotai, izmantojot vairākas, savā starpā ļoti atšķirīgas tehnikas, proti, kurināmo izrakteņu (ogles, dabasgāze vai nafta) un to izstrādājumu sadedzināšanu, kodolreakciju vai arī dažādu atjaunojamās enerģijas avotu, piemēram, ūdens, vēja, saules enerģijas, ģeotermālās enerģijas utt., izmantošanu.

71. Līdz ar to, šķiet, nav iespējams radīt vispārēju priekšnodokļa atskaitīšanas sistēmu, kurā vienādi būtu ņemtas vērā visas šīs ražošanas metodes⁴¹. Citiem vārdiem sakot, elektroenerģijas ražošanas uzņēmumi atkarībā no šīm atšķirīgajām tehnoloģijām nav salīdzināmā faktiskā situācijā saistībā ar to iespējamo aplikšanu ar priekšnodokli. Tām vienīgi ir kopīgs gala produkts, proti, elektroenerģija. Tomēr, kā esmu konstatējis šo secinājumu 64. punktā, strīdīgais nodoklis pamatlietā pat nav netiešs nodoklis par elektroenerģiju. Turklāt šāds nodoklis, kas būtu maksājams par elektroenerģiju ražošanas stadijā, būtu pretrunā Direktīvu 2003/96 un 2008/118 noteikumiem, skatot tos kopā⁴².

36 — Spriedums *Banco Exterior de España* (C-387/92, EU:C:1994:100, 14. punkts).

37 — Spriedums Komisija un Spānija/Gibraltāra valdība un Apvienotā Karaliste (C-106/09 P un C-107/09 P, EU:C:2011:732, 71. un 75. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

38 — Spriedums Portugāle/Komisija (C-88/03, EU:C:2006:511, 56. punkts).

39 — Spriedums *Ferring* (C-53/00, EU:C:2001:627, 20. punkts).

40 — Nepiekritu prasītājas pamatlietā viedoklim, kas izklāstīts tās apsvērumos un atbilstoši kuram, veicot šo salīdzinājumu, būtu jāņem vērā tikai elektroenerģijas ražotāji, kuriem nav oglekļa dioksīda (CO₂) emisiju (proti, tie, kas izmanto kodolenerģiju un atjaunojamās enerģijas avotus). Proti, tas, vai ir vai nav CO₂ emisiju, nekādi nav saistīts ar priekšnodokļa uzlikšanu. Atbilstoši šai pat loģikai varētu nošķirt kodolenerģiju, kas rada ar lielām apstrādes izmaksām saistītos “radioaktīvos atkritumus”, no atjaunojamiem enerģijas avotiem, kas no vides viedokļa ir neitrāli.

41 — Vēl ir jāpiebilst, ka nodokļa uzlikšana kurināmajiem izrakteņiem – kā energoproduktiem Direktīvas 2003/96 izpratnē – ir aizliegta atbilstoši šīs direktīvas 14. panta 1. punkta a) apakšpunktam.

42 — Skat. šo secinājumu 50.–57. punktu.

72. Tas, ka elektroenerģijas ražošanai ar citiem līdzekļiem, nevis kodolenerģiju netiek uzlikts priekšnodoklis, tātad nav priekšrocība salīdzinājumā ar vispārīgu nodokļa uzlikšanas sistēmu, jo šāda sistēma nevar pastāvēt. Tādēļ strīdīgais nodoklis pamatlietā ir īpaša veida nodoklis, kas var tikt piemērots tikai kodolenerģijas nozarē.

73. Ņemot vērā, ka šāda vispārīga priekšnodokļa atskaitīšanas elektroenerģijas ražotājiem sistēma nav pieņemams atskaites punkts, tas, ka uz šiem ražotājiem netiek attiecināta šāda sistēma, nav uzskatāms par tāda nodokļa maksājuma atvieglojumu, kas parasti būtu jāveic no uzņēmuma budžeta.

74. Līdz ar to, uzliekot nodokļus elektroenerģijas ražotājiem, kas izmanto citu enerģijas avotu, nevis kodoldegvielu, salīdzinājumā ar vispārējo sistēmu netiek piemērota īpaša nodokļu sistēma, kas varētu tikt kvalificēta par valsts atbalstu. Tādēļ nav nedz vajadzīgi, nedz arī atbilstoši jautāt, vai attiecīgie uzņēmumi ir salīdzināmā faktiskā un tiesiskā situācijā saistībā ar nodokļu uzlikšanas sistēmas, kas ir atskaites punkts, mērķiem.

75. Vēl ir jāpiebilst, ka dažādās elektroenerģijas ražošanas tehnikas atšķiras arī ar to vides aizsardzības izmaksām, ietekmi uz darba tirgu, vairāk vai mazāk negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību, valsts drošību utt. Tādējādi, pat ja uzņēmumi, kas izmanto šīs dažādās tehnoloģijas, zināmā mērā konkurē, jo ražo vienu un to pašu produktu – elektroenerģiju⁴³, tie nav identiskā faktiskā situācijā. Līdz ar to valsts iestādes var veikt pasākumus, kurus tās uzskata par piemērotiem, attiecībā uz kādu no šīm elektroenerģijas ražošanas nozarēm, un tie automātiski nekļūst par selektīvu valsts atbalstu par labu pārējām nozarēm⁴⁴.

76. Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka tas, ka strīdīgais nodoklis pamatlietā ir piemērojams tikai uzņēmumiem, kas, izmantojot kodoldegvielu, rūpnieciski ražo elektroenerģiju, nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Tādēļ nav jāizvērtē, vai uzņēmums var apstrīdēt šādu atbalstu, lai pieprasītu atbrīvojumu no nodokļa.

Par ceturto prejudiciālo jautājumu

77. Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai strīdīgais nodoklis pamatlietā ir pretrunā EAEK līguma noteikumiem, neprecizējot šā jautājuma tekstā, kuri konkrēti ir šie noteikumi. Tomēr no līguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izriet, ka runa konkrēti ir par EAEKL 93., 191. un 192. panta noteikumiem.

78. Lasot minēto pamatojumu, šķiet, ka iesniedzējtiesas šaubas par strīdīgā nodokļa saderību ar minētajiem EAEK līguma noteikumiem ir izskaidrojamas ar šā nodokļa koncepciju un nosaukumu valsts tiesībās kā nodokli, kas maksājams par produktiem, proti, kodoldegvielu. Tomēr minētajam nodoklim, kas tiek aprēķināts par kodoldegvielas daudzumu, patiesībā ir jaukts raksturs. Tas tiek atskaitīts brīdī, kad šis kurināmais tiek izmantots elektroenerģijas ražošanai, kas ir vienīgā ar nodokli apliekamā izmantošana⁴⁵. Persona, kurai ir jāmaksā nodoklis, ir atomelektrostacijas apsaimniekotājs, kurš uzņemas arī šo ekonomisko slogu. Vienlaikus ar nodokli apliekamā kodoldegviela ir obligāti vajadzīga atomelektrostacijas apsaimniekošanai, jo alternatīvs produkts nepastāv. Citiem vārdiem sakot, atomelektrostacijas apsaimniekotājam ir izvēle – vai nu izmantot ar nodokli apliekamo

43 — Tas tā ir tikai zināmā mērā, jo elektroenerģijas tirgū nav pilnīgas konkurences. Tāpat kā jebkurš enerģijas tirgus tas būtiski ir atkarīgs no politiskiem lēmumiem.

44 — Šādu pasākumu piemērs ir siltumnīcas efekta gāzu emisiju atļauju sistēmas ieviešana, kurā ir ņemta vērā izraķteņu kurināšanas ietekme uz vidi.

45 — Tādējādi par šo pašu vielu atšķirīgu izmantošanu, piemēram, medicīnisku vai zinātnisku izmantošanu, nav jāmaksā strīdīgais nodoklis.

produktu, vai arī izbeigt savu darbību. Raugoties no šāda viedokļa, strīdīgais nodoklis pēc savas iedarbības vairāk līdzinās nodoklim par atomelektrostacijas apsaimniekotāju saimniecisko darbību, nevis īstam nodoklim, kas maksājams par produktu. No šāda aspekta raugoties, strīdīgais nodoklis, manuprāt, rada šaubas attiecībā uz tā atbilstību minētajiem EAEK līguma noteikumiem.

79. Pirmkārt, EAEKL 93. pantā ir aizliegti visi dalībvalstu savstarpējie muitas nodokļi, maksājumi ar līdzvērtīgu iedarbību, kā arī visi importa un eksporta kvantitatīvie ierobežojumi attiecībā uz EAEK līguma IV pielikuma sarakstā uzskaitītajiem produktiem, tostarp dažāda veida kodoldegvielu. Līdz ar to šis pants *grosso modo* ir līdzvērtīgs šobrīd spēkā esošajiem LESD 30. un 34. pantam. Atbilstoši prasītājas pamatlietā apsvērumiem, tā kā visa Vācijā izmantotā kodoldegviela tiek importēta, strīdīgais nodoklis attiecas tikai uz importētiem produktiem, šādi paaugstinot to izmantošanas izmaksas. Tādējādi tas ir maksājums ar muitas nodevai līdzvērtīgu ietekmi.

80. Tomēr neuzskatu, ka strīdīgais nodoklis var tikt izvērtēts tikai EAEKL 93. panta gaismā. Proti, kā esmu norādījis šo secinājumu 78. punktā, šis nodoklis būtu uzskatāms drīzāk par nodokli par elektroenerģijas ražošanas darbību un minētā nodokļa dēļ tiek palielinātas tikai šīs darbības izmaksas⁴⁶. Tomēr EAEKL 93. panta mērķis ir aizsargāt preču tirdzniecības brīvību, nevis darbības, kas tiek veiktas ar šo preču palīdzību.

81. Turklāt ļoti šaubos, ka šeit ir iespējams runāt par patiesu tirdzniecību un apriti. Produktu, uz kuriem attiecas EAEK līgums, vidū kodoldegvielai (“īpaši skaldāmie materiāli”) ir īpašs statuss. Atbilstoši EAEKL 57.–59. pantam Kopienā šo vielu iegādes monopols ir aģentūrai, kas izveidota atbilstoši EAEK līgumam, un saskaņā ar EAEKL 86. pantu tas paliek Kopienas īpašums. Dalībvalstīm, personām un uzņēmumiem atbilstoši EAEKL 87. pantam ir tikai lietošanas un patērēšanas tiesības.

82. Visbeidzot, kā savos apsvērumos norādījusi Vācijas valdība, nodoklis, kam acīmredzami ir nodokļa raksturs un ko neatskaita tādēļ, ka tiek šķērsota dalībvalsts, kas to ieviesusi, robeža, ietilpst vispārējā iekšējo nodokļu sistēmā LESD 110. panta izpratnē un nav maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību. Ar to, ka šāds nodoklis ir jāmaksā tikai par importētiem produktiem tādēļ, ka valstī tie netiek ražoti, nevar tikt pamatota tā kvalificēšana par maksājumu ar līdzvērtīgu iedarbību, nevis par iekšējo nodokli, jo tas ietilpst vispārējā iekšējo nodokļu sistēmā, kura sistemātiski aptver produktus atbilstoši objektīviem kritērijiem, kas piemērojami neatkarīgi no šo produktu izcelsmes. Uz LESD 110. pantu nevar atsaukties, vērsties pret iekšējiem nodokļiem par importētajiem produktiem, ja valstī netiek ražoti līdzīgi vai konkurējoši produkti. Konkrētāk, tas neļauj noliegt tāda nodokļa līmeņa pārmērīgo raksturu, ko dalībvalstis varētu noteikt attiecīgajiem produktiem bez jebkādas diskriminējošas vai aizsargājošas iedarbības⁴⁷.

83. Strīdīgais nodoklis pamatlietā, kas nav saistīts ar robežu šķērsošanu, ir vienādi piemērojams visām attiecīgajām precēm, kuras turklāt – atbilstoši prasītājas pamatlietā apsvērumos apgalvotajam – tiek tikai importētas, jo valstī tās netiek ražotas. Tādējādi šis nodoklis būtu jāizvērtē kā iekšējs nodoklis, nevis kā maksājums ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību. Ņemot vērā tā nediskriminējošo raksturu, tas nevar tikt uzskatīts par LESD 110. pantam pretrunā esošu, un nav jāanalizē, vai šī tiesību norma ir piemērojama EAEK līguma jomā.

84. Uzskatu, ka uz strīdīgo nodokli neattiecas EAEKL 93. pants.

46 — Līdz ar to nodoklis par darbību (attiecīgajā gadījumā – pārvadāšanu) tika kvalificēts par nodokli, kas netieši maksājams par precēm, situācijā, kas ir pretēja tai, kas analizēta spriedumā *Schöttle* (20/76, EU:C:1977:26), uz kuru ir atsaukusies prasītāja pamatlietā.

47 — It īpaši skat. spriedumu *De Danske Bilimportører* (C-383/01, EU:C:2003:352, 34., 35. un 38. punkts).

85. Otrkārt, EAEKL 191. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstu teritorijā Kopienai ir privilēģijas un imunitāte, kuri noteikti Protokolā par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā. Iesniedzējtiesai ir radies jautājums, vai strīdīgais nodoklis nav pretrunā šim pantam, lasot to kopā ar minētā protokola 3. panta pirmo daļu par Savienības un tai piederošo preču atbrīvošanu no visiem tiesajiem nodokļiem, īpašo skaldāmo materiālu īpašumtiesību sistēmas, kas minēta šo secinājumu 81. punktā, dēļ.

86. Manuprāt, atbilde noteikti ir noliedzīga. Jāatkārto, ka strīdīgais nodoklis attiecas uz atomelektrostaciju apsaimniekotāju darbību pēc tam, kad tie ieguvuši tiesības lietot kodoldegvielu. Tieši šie apsaimniekotāji ir personas, kurām ir jāmaksā nodoklis un jāsedz izmaksas, un Kopienai ar to nav nekāda sakara.

87. Tiesas sēdē prasītāja pamatlietā vēl ir apgalvojusi, ka atbilstoši Vācijas nodokļu tiesībām produkti, par kuriem ir jāmaksā akcīzes nodoklis, tiek izmantoti kā garantija par tiem piemērojamā nodokļa samaksai. Tādējādi Kopiena kā kodoldegvielas īpašniece varētu būt garants tam, ka persona, kurai ir jāmaksā nodoklis, samaksās strīdīgo nodokli, kas būtu Protokola (Nr. 7) par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā 3. panta pārkāpums. Pat ja tas tā būtu – ko Tiesa nevarēs pārbaudīt šajā lietā, jo šajā jautājumā nav precīzas informācijas nedz lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, nedz lietas dalībnieku apsvērumos, – nedomāju, ka iespējamā valsts nodokļa nomaksas garantijas ar Savienības tiesībām sistēma automātiski varētu izraisīt paša nodokļa spēkā neesamību šajās tiesībās. Tā ir tikai garantija, ko vajadzības gadījumā valsts tiesas nepiemēros.

88. Tādējādi, manuprāt, strīdīgais nodoklis nav pretrunā EAEKL 191. pantam.

89. Treškārt, atbilstoši EAEKL 192. panta otrajai daļai dalībvalstīm ir jāatturas no visiem pasākumiem, kas varētu traucēt EAEK līguma [mērķu] īstenošanu. Viens no Līguma mērķiem ir EAEKL 2. panta d) punktā minētais mērķis nodrošināt, lai rūdu un kodoldegvielu piegādes visiem lietotājiem būtu regulāras un taisnīgas, un tas ir mērķis, ko iesniedzējtiesa ir īpaši minējusi savā lēmumā.

90. Tomēr, kā jau esmu norādījis, strīdīgais nodoklis attiecas nevis uz kodoldegvielu piegādi, bet gan uz tās lietošanu. Turklāt, kā iesniedzējtiesa pati ir norādījusi, EAEKL 2. panta d) punktā minētais mērķis ir precizēts EAEKL 52. pantā. Šajā pēdējā minētajā pantā ir paredzēts, ka papildus aģentūras izveidošanai, kuras galvenais uzdevums tieši ir nodrošināt piegādi, ir aizliegts dažiem lietotājiem nodrošināt privileģētu stāvokli. Ir acīmredzams, ka strīdīgajam nodoklim nav šādas iedarbības.

91. Vispārīgāk EAEKL 1. pantā Kopienai ir noteikts vispārīgs uzdevums radīt nepieciešamos *apstākļus* kodolenerģētikas rūpniecības nozaru straujai izveidei un izaugsmei. Šā uzdevuma izpildei veicamie pasākumi ir uzskaitīti EAEKL 2. pantā. Nevienā EAEK līguma noteikumā nav prasīts, lai dalībvalstis ieviestu vai attīstītu pašu kodolenerģiju, nedz arī lai atbrīvotu kodolenerģiju no jebkādiem nodokļiem.

92. Līdz ar to uzskatu, ka kodoldegvielas nodoklis, kas jāmaksā par šā kurināmā izmantošanu elektroenerģijas ražošanai, nav pretrunā EAEK līguma noteikumiem.

Secinājumi

93. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ierosinu Tiesai uz *Finanzgericht Hamburg* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) valsts tiesai ir tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, piemērojot LESD 267. pantu, lai arī noris valsts process par valsts tiesību normu, kas ir attiecīgā individuālā akta pamatā, atbilstības konstitūcijai pārbaudī;

- 2) nodoklis, ko iekasē par kodoldegvielu par šā kurināmā lietošanu elektroenerģijas ražošanai, nav pretrunā Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvai 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvai 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu, ar ko atceļ Direktīvu 92/12/EEK;
- 3) tas, ka šāds nodoklis ir piemērojams tikai uzņēmumiem, kas, izmantojot kodoldegvielu, rūpnieciski ražo elektroenerģiju, nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Tādēļ nav jāizvērtē, vai uzņēmums var apstrīdēt šādu atbalstu, lai pieprasītu atbrīvojumu no nodokļa;
- 4) šāds nodoklis nav pretrunā EAEK līguma noteikumiem.